

Lluís Vilalta
Psicòleg i coach

L'estat de la meva autonomia

Cada època ha estat marcada per una sèrie d'idees prototípiques que han configurat una bona part de la cultura del seu temps. No em refereixo a les tradicions, sinó a aquelles idees innovadores que han transformat la societat. A aquestes idees transformadores que modelen el pensament i el comportament humans, Thomas Kuhn les anomena *paradigmes*.

Un paradigma molt actual que intenta imposar-se a empentes i rodolons és el de l'autonomia, amb l'intent de trencar amb el vell sentiment de submissió i dependència. Els adolescents la reclamen amb la insistència d'una barrina als seus progenitors; les dones, com a col·lectiu, ho estan aconseguint respecte la tradicional societat

patriarcal; els pobles ho demanen als estats... Però hi ha tres àmbits especialment en els quals l'autonomia s'està fent necessària amb urgència.

U: el saber. Busquem autonomia en el coneixement. Internet ens ha facilitat molt i a la propagació d'idees; però, en canvi, continuem sent dependents dels especialistes. Necessitem que algú que en "sap" ens digui qui som o què ens passa. I és que creiem que el saber és a fora.

Dos: l'economia. Cerquem autonomia en la gestió dels recursos. Però també considerem que els recursos són fora i per això ens endeutem fins a la medul·la. I més després d'haver-nos empassat que el nostre valor depèn del que tenim i no pas del que som.

Vaja, sí que resulta car això de ser algú!

Tres: la política. Cerquem autonomia en la nostra capacitat de decisió, volem tenir dret a decidir, però resulta que hem cedit la nostra capacitat d'autogovern a l'estat modern, gràcies a un pacte social pel qual bescanviem el nostre poder decisor a canvi de seguretat.

Un conte sufi ens descriu la situació. Un dia, Nasrudin va perdre la clau de casa seva. Va sortir al carrer i, sota un fanal, va començar a buscar-la. Els veïns, després d'ajudar-lo una bona estona, van saber que l'havia perduda a dins de casa; llavors van exclamar: "Però, home, com se t'acut buscar-la al carrer, quan l'has perduda a casa!" I Nasrudin, amb condescendència, va respondre: "És que casa meva és molt fosca

i aquí fora tinc més llum!"

Aquest és el llegat que estem deixant a les futures generacions: volem autonomia, però no ens acabem de creure que aquesta és fruit d'una elecció interna. El saber és l'aprenentatge, fruit de l'experiència; no és informació. Els veritables recursos són les habilitats i capacitats del ser humà; no és el diner. La capacitat de decidir és una qüestió de responsabilitat i de compromís amb els propis valors; no és un pacte ni res amb què puguem mercadejar.

Per tant, una pregunta pertinent seria: eduquem els nostres fills en autonomia, o els ensenyem que busquin a fora allò que tenen a dins? Perquè considero que cal fer una reflexió profunda sobre el tema de l'educació, no només des del

punt de vista institucional, sinó també com a pares: està basada l'educació en l'aprenentatge a partir de l'experiència, o simplement en la informació? Eduquem els nostres fills en autoconfiança, o prioritzem la imatge social i les possessions materials? Eduquem en valors i responsabilitat, o només perquè sàpiguen on tenen el melic? Però, és clar, com podem ser un model d'autonomia per als que ens segueixen si ens importa més el que tenim que el que som?

El nou paradigma de l'autonomia exigeix un compromís profund amb el que som. Si volem canviar alguna cosa en la societat, necessàriament hem de començar per nosaltres mateixos. I què som, qui sóc? La resposta no la trobarem a Internet. ☺